

Sisällys

Lukijalle	9
Johdanto	11
Tutkimuksen aikarajat	14
Murroksen vuosikymmenet 1940–60	15
1900-luvun alkupuolen asuntotuotanto	16
Asuntotuotannon määrä	16
Asuntojen huoneluku ja varustetaso	17
Rakentaminen sotavuosina 1940–45	20
Pula ja säännöstely	20
Säännöstelyn yksityiskohtia	21
Säästäminen ja korvikkeet	22
Korvikerakentamisen ongelmat	23
Rakentamis- ja asumiskustannukset	24
Työvoima ja koulutus	26
Rakennusalan tutkimus alkaa	26
Standardointi ja rationalisointi	27
Muutokset rakenteissa ja rakentamisessa	28
Rakentaminen vuosina 1945–52	32
Jälleenrakentamisajan ongelmia	32
Sotakorvaukset	32
Pula ja säännöstely	33
Säästäminen rakentamisessa	36
Rakentamisen luvat	38
Rakentamisen tutkimus ja ohjeet	38
Työvoima ja koulutus	39
Yhteiskunnan tukema asuntotuotanto	39
Ulkomaisesta rakentamisesta	41
Rationalisointi	42
Uusi suunta hahmottuu	44
Rakentaminen vuosina 1952–60	46
Pula ja säännöstely hellittävät	46
Asuntotuotannon ja asumisen kustannukset	46
Asuntoreformikilpailu	48
Ulkomaisesta rakentamisesta	49
Uusi rakentamistapa hakee muotoaan	51
Elementtirakentaminen	54
Suunta 1960-luvulle	56
Kerrostalojen runkotyypit ja rakennedetaljit 1940–60	59
Selostus jakson sisällöstä	61
Yleiskatsaus kerrostalojen runkotyyppeihin 1940–60	64
1940- ja 50-lukujen kerrostalojen ominaispiirteitä	67
Runkotyyppien esimerkkirakennukset	69
Tiilimuurirunko	70
Sekarunko	76
Betonipilarirunko	84
Betoniseinärunko	92
Kerrostalojen yleisiä rakenteita 1940–60	117
Ulkoseinät	118
Aukkopalkit	120
Välipohjat	122
Kattorakenteet	132
Huone	135

Keittiö	138
Kylpyhuone	139
Porrashuone	140
Arkkitehtuuri ja rakentaminen	143
1900-luvun arkkitehtuurin piirteitä	144
Arkkitehtuurin konstruktioista	147
Avoin ja verhottu konstruktio	150
Muutos ja jäljittely	150
Kaavoituksesta	152
Murros suomalaisessa rakentamisessa	153
Lähdekirjallisuus	156
Haastatellut henkilöt	157
Arkistot	157
Kuvalähteet	158
LVI-järjestelmät kerrostaloissa vuosina 1940–60	161
Johdanto	162
Vesi- ja viemärijärjestelmät	162
Putkimateriaalit ja liitostavat	162
Putkistojen sijainti rakennuksissa	168
Kylmävesiputkistojen eristykset	169
Vesi- ja viemärijärjestelmiä koskevat määräykset ja ohjeet	169
Lämmitysjärjestelmät	170
Lämmönlähteet ja lämmöntuotolaitteet	170
Lämmitysmenetelmät	170
Lämmönjakolaitteiden materiaalit ja asennuskäytäntö	171
Lämminväsi- ja lämmitysputkistojen lämpöeristykset	178
Lämmityslaitteiden suunnittelua koskevat määräykset ja ohjeet	178
Ilmanvaihtojärjestelmät	179
Ilmanvaihtotavat ja tuloilmajärjestelyt	179
Ilmanvaihtokanavat ja -laitteet	181
Ilmanvaihtokanavistojen lämpö- ja äänieristykset	183
Ilmanvaihtolaitteiden suunnittelua koskevat määräykset ja ohjeet	184
Erikoislaitteet- ja järjestelmät	185
Kylmälaitteet	185
Pesutupavarusteet	185
Lähdekirjallisuus	186
Liite	188
Sähköasennukset kerrostaloissa vuosina 1940–60	189
Johdanto	190
Sähköasennusten kehitysvaiheet	190
Siirtyminen tasavirrasta vaihtovirtaan	190
Pula-aika ja sähköasennukset	191
Asennustapojen ja johtomateriaalien kehitysvaiheet	191
Asuinkerrostalojen vanhat sähköasennukset	194
Talojohdot	195
Sähköpääkeskus	195
Ryhmäkeskukset	195
Sisäjohtoasennukset	195
Sähköalan lakisäädöksiä, määräyksiä ja ohjeita	198
Lait, asetukset sekä kauppa- ja teollisuusministeriön päätökset	199
Sähkötarkastuslaitoksen julkaisuja	199
SFS-standardit	200
Lähdekirjallisuus	201
Rakennusalan säännökset, normit ja ohjeet 1940–60	203
Viranomaismääräykset	204
Rakennussääntö	204
Rakennuslaki ja rakennusasetus	205
Kuormitukset	205
Betonirakenteet	206
Puurakenteet	210
Muuratut rakenteet	211
Rakennuspiirustukset	212
Paloturvallisuus	212
Muita rakentamista ohjanneita viranomaismääräyksiä	213

Järjestöjen laatimat epäviralliset standardit, normit ja ohjeet	214
Kuormitukset	214
Betonirakenteet	215
Puurakenteet	215
Muuratut rakenteet	215
Veden- ja kosteudeneristys	216
Lämmöneristys	216
Ääneneristys	218
Muita epävirallisia standardeja, normeja ja ohjeita	219
Liitteet	220
RT-korttieluettelo vuosilta 1943–60	227
RT-korttien ryhmittely 1940-60	228
Vuosina 1943-60 ilmestyneet RT-kortit aihepiireittäin ryhmiteltynä	230
Rakennusalan tuotteita vuosilta 1940–60	247
Betonointitarvikkeet	248
Betonointitarvikkeet, sementit ja massat	248
Betonointitarvikkeet, teräkset	249
Muuraustarvikkeet	251
Rakennuselementit	254
Eristystarvikkeet	255
Lämmöneristeet	255
Ääneneristeet	263
Kosteudeneristeet	264
Lattianpäällysteet	265
Ulkoeroustarvikkeet	266
Katemateriaalit	267
Rakennuslevyt ja sisäeroustarvikkeet	268
Maalituotteet	270
Kuvalähteet	272
Taulukkolähteet	272
Haastatellut henkilöt	272